

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 386/2014-99

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ], s. r. o., [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou Mgr. Romanou Mravíkovou, Advokátska kancelária, Štefánikova trieda 15, Nitra,

1. vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaniach vedených Prezidiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou jednotkou finančnej polície, expozitúrou Západ pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 v súvislosti s nezákonným odňatím počítačového vybavenia a Krajskou prokuratúrou v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 50/2003 v súvislosti s vydaním počítačových údajov;

2. vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v konaniach vedených Prezidiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou jednotkou finančnej polície, expozitúrou Západ pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 v súvislosti s domovou prehliadkou vykonanou 9. októbra 2013 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn.

IV/3 GPt 53/14/1000 v súvislosti s vybavením opakovaných podnetov z 11. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKOVANÉ] a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ], s. r. o., nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 386/2014-23 z 9. júla 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka 1“), a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ], s. r. o., [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka 2“, spolu ďalej len „sťažovateľky“),

1. pre namietané porušenie čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaniach vedených Prezidiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou jednotkou finančnej polície, expozitúrou Západ (ďalej len „polícia“) pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 v súvislosti s nezákonným odňatím počítačového vybavenia a Krajskou prokuratúrou v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 50/2003 v súvislosti s vydaním počítačových údajov;

2. pre namietané porušenie čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v konaniach vedených políciou sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 v súvislosti s domovou prehliadkou vykonanou 9. októbra 2013 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn.

IV/3 GPt 53/14/1000 v súvislosti s vybavením opakovaných podnetov z 11. marca 2014. Zvyšnú časť sťažnosti odmietol ako neprípustnú.

Zo sťažnosti a z jej doplnenia z 3. júna 2014 doručeného ústavnému súdu faxom 4. júna 2014 a poštou 11. júna 2014 vyplýva, že sťažovateľka 1 je advokátka. Zároveň je aj konateľkou a spoločníčkou sťažovateľky 2.

Uzneseniami polície zo 17. mája 2013 a z 31. mája 2013 bolo začaté trestné stíhanie pre zločin neodvedenia dane a poistného v spolupáchateľstve podľa § 277 ods. 1 a 4 a § 20 Trestného zákona.

Na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) 5. októbra 2013 bola 9. októbra 2013 vykonaná prehliadka v byte č. 8 na 2. poschodí bytového domu súp. č. [REDACTED] (orientačné č. [REDACTED]) ležiaceho na parc. č. [REDACTED] v kat. území [REDACTED] ([REDACTED]) a v priestoroch k nemu patriacich na pozemkoch k nemu príľahlých. Výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností je sťažovateľka 1, avšak na základe zmluvy o nájme z 2. februára 2009 medzi sťažovateľkou 1 ako prenajímateľkou a sťažovateľkou 2 ako nájomníčkou užíva uvedené priestory sťažovateľka 2. Na túto skutočnosť bola polícia podľa sťažovateľiek vykonávajúca prehliadku riadne a opakovane upozornená.

Rovnako jej bolo podľa sťažovateľiek oznámené, že počítačové vybavenie, spisové materiály, ako aj ďalšie vybavenie týchto priestorov tvoria výlučné vlastníctvo tretieho subjektu, na ktorý sa príkaz nevzťahoval. Napriek tejto námietke sa podľa sťažovateľiek prehliadka vykonala v priestoroch užívaných sťažovateľkou 2 a došlo k zaisteniu počítačového vybavenia nachádzajúceho sa v týchto priestoroch. Podľa sťažovateľiek polícia pritom nemala žiadne zákonné oprávnenie na vykonanie prehliadky priestorov sťažovateľky 2, keďže príkaz na vykonanie prehliadky sa na tieto priestory nevzťahoval. Sťažovateľka 2 je podnikateľský subjekt, ktorý je odlišný od subjektu, na ktorý sa vzťahoval príkaz na prehliadku. Ako to podľa sťažovateľiek vyplýva zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky, sťažovateľka 1 uviedla, že v priestoroch v byte č. 8 na 2. poschodí v bytovom dome na [REDACTED] v [REDACTED] má v časti bytu advokátsku kanceláriu.

Podľa sťažovateľiek mala preto polícia preukázateľnú vedomosť, že vykonáva prehliadku advokátskej kancelárie, hoci na to nemá príkaz, keďže existujúci príkaz sa na tieto priestory nevzťahoval.

Podľa sťažovateľiek je celkom zrejmé, že prehliadku možno vykonať výlučne iba v priestoroch toho subjektu, ktorý je v príkaze riadne označený. Napriek tomu sa prehliadka realizovala aj v priestoroch iného subjektu (sťažovateľky 2) a v rámci nej boli odňaté veci jej patriace.

Okolnosti, ktoré predchádzali výkonu prehliadky, nebolo podľa sťažovateľiek možné považovať za stav, „*keď vec neznesie odklad*“, lebo aj ustálená trestno-procesná prax za taký stav považuje len výnimočné situácie, keď je potrebné bezodkladné zaistenie vecí dôležitých pre trestné konanie, pretože napr. bezprostredne hrozí ich ukrytie na inom mieste, zničenie, poškodenie alebo zašantročenie a pod.

Podľa názoru sťažovateľiek možno konštatovať, že prehliadka priestorov sťažovateľky 2 bola vykonaná bez akéhokoľvek príkazu, pretože príkaz na vykonanie domovej prehliadky sa na tieto priestory nevzťahoval. Jednoznačne možno vylúčiť aj postup podľa ustanovenia § 101 ods. 1, resp. § 101 ods. 3 Trestného poriadku.

Sťažovateľky ďalej uvádzajú, že v priebehu prehliadky bol sťažovateľke 1 doručený príkaz krajskej prokuratúry č. k. Kv 50/2003-7 z 9. októbra 2013 vydaný podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku na vydanie počítačových údajov uložených prostredníctvom počítačového systému na presne označených troch pevných diskoch a dvoch USB kľúčoch, pričom tak pevné disky, ako aj USB kľúče boli stotožnené počas prehliadky vykonanej 9. októbra 2013. Povinnosť vydať počítačové údaje sa vzťahovala na všetky počítačové údaje, textové dokumenty, audiovizuálne záznamy vrátane prevádzkových a obsahových údajov uložených v pamäti pevných diskov a USB kľúčov. Účelom bolo získanie údajov týkajúcich sa zmlúv, resp. záväzkových vzťahov uzatvorených v súvislosti so zdaniteľnými plneniami, ktoré boli predmetom trestného konania vedeného políciou, údajov týkajúcich sa daňových priznaní spoločnosti [REDAKOVANÉ], s. r. o., [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] s. r. o., [REDAKOVANÉ], k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie

apríl 2012, faktúr, dodacích listov, ktoré mali byť v súvislosti so zdaniteľnými plneniami vystavené, ako aj údajov týkajúcich sa podaní a písomnej korešpondencie vyhotovených v súvislosti s daňovými kontrolami, ktoré boli vykonané na účely preukázania oprávnenosti uplatnených nárokov na vrátenie dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012, a ďalších údajov, ktoré sa bezprostredne týkajú skutkov, ktoré sú predmetom trestného stíhania, resp. sa vzťahujú na predmetnú trestnú činnosť.

Sťažovateľky poukázali, že dôvodom vydania príkazu na vydanie počítačových údajov bola existencia dôvodného podozrenia, že jednotlivé údaje sa môžu nachádzať na pevných diskoch a USB kľúčoch, ktorých vlastníčkou, resp. užívateľkou je sťažovateľka 1. Tomuto podozreniu má nasvedčovať aj skutočnosť, že sťažovateľka 1 bola v spoločnosti [REDAKOVANÉ], prokuristkou a ako taká mohla vyhotoviť na žiadosť svojho syna [REDAKOVANÉ] zmluvy, dodacie listy, faktúry a iné listiny súvisiace s vecou. To súvisí so skutočnosťou, že k neoprávnenému uplatneniu nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty došlo úkonom [REDAKOVANÉ] ako konateľ a spoločnosti [REDAKOVANÉ].

Odňaté počítačové vybavenie bolo a je vo vlastníctve sťažovateľky 2, na čo bola polícia podľa sťažovateľiek vykonávajúca prehliadku viackrát upozorňovaná. Priamo to podľa sťažovateľiek vyplýva aj zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 9. októbra 2013, do ktorej sťažovateľka 1 uviedla, že „v priestoroch v byte č. 8 na 2. poschodí v bytovom dome na [REDAKOVANÉ] ul. č. [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ] mám v časti bytu advokátsku kanceláriu, v ktorej sa nenachádzajú žiadne dokumenty, ktoré sú predmetom vyšetrovanej trestnej veci, a to ani v bytovej časti. V kancelárii mám tri počítače, ktoré slúžia na výkon advokátskej činnosti a žiadne počítačové údaje súvisiace s vyšetrovanou vecou sa v nich nenachádzajú, ani nenachádzali. Sú v nich len údaje týkajúce sa mojich klientov.“

Z uvedených dôvodov sťažovateľka 1 odmietla počítačové vybavenie patriace sťažovateľke 2 dobrovoľne vydať, dôsledkom čoho bolo následne odňaté. Polícia podľa sťažovateľky 1, odvolávajúc sa na príkaz na vydanie počítačových údajov, odňala sťažovateľke 2 počítačové vybavenia obsahujúce údaje o jej klientoch, ktoré s právnou vecou, na ktorú bol tento príkaz vydaný, nijako vecne, ale ani personálne nesúviseli. Stalo sa tak podľa sťažovateľiek napriek tomu, že osoby prítomné pri prehliadke políciu

niekoľkokrát upozornili na zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti podľa § 23 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). Taktiež bola polícia podľa sťažovateľiek upozornená, že v zmysle obsahu príkazu na vydanie počítačových údajov je sťažovateľka 1 povinná umožniť vyhotovenie a ponechanie si výlučne kópie takýchto údajov a rozhodne v žiadnom prípade neprichádzalo do úvahy odňatie veci samotnej. Nie menej dôležitá je podľa sťažovateľiek aj skutočnosť, že v priebehu celej prehliadky bol prítomný znalec z odboru elektrotechniky [REDAKOVANÉ] (ďalej len „znalec J [REDAKOVANÉ]“), ktorý bol poverený vyhotovením kópie počítačových údajov. V nadväznosti na uvedené sa postup polície, ktorá odňala počítačové vybavenie sťažovateľky 2, javí podľa sťažovateľiek ako celkom zjavne nelogický a protizákonný. Podľa sťažovateľiek je otázne, prečo polícia nezvolila postup, na ktorý ju príkaz oprávňoval, namiesto svojvoľného a ničím neoprávneného postupu, a to za situácie, keď zo strany krajskej prokuratúry bola zabezpečená prítomnosť kvalifikovaného pracovníka majúceho potrebné odborné znalosti na vyhotovenie požadovanej kópie počítačových údajov. Polícii podľa sťažovateľiek nebránila absolútne žiadna prekážka, ktorá by mala za následok nemožnosť vyhotovenia kópie počítačových údajov. Navyše treba podľa sťažovateľiek zdôrazniť, že príkaz na vydanie počítačových údajov nespĺňa náležitosti uvedené v ustanovení § 90 ods. 2 Trestného poriadku, a to z dôvodu absencie určenia času, po ktorý malo byť uchovávanie údajov vykonávané.

Orgány činné v trestnom konaní sú podľa sťažovateľiek povinné pri realizácii zásahu zvoliť čo najmiernejší prostriedok, ktorý je súčasne spôsobilý zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa. Samotná právna úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku na túto požiadavku reflektuje a určuje pre dosiahnutie špecifického cieľa (získanie počítačových údajov dôležitých pre objasnenie trestnej činnosti) prostriedok zaručujúci požadujúcu proporcionalitu, ktorým je úkon uchovania a vydania počítačových údajov zakotvený v ustanovení § 90 Trestného poriadku. Tento prostriedok predstavuje podľa sťažovateľiek zásah menšej intenzity v porovnaní so situáciou, keby sa na dosiahnutie cieľa zvolil inštitút vydania, resp. odňatia veci.

V zmysle príkazu na vydanie počítačových údajov bola podľa sťažovateľiek daná povinnosť umožniť vyhotovenie a ponechanie si kópie počítačových údajov. Preto v situácii, keď sťažovateľka 1 odmietla vydať počítačové vybavenie tvoriace vlastníctvo sťažovateľky 2, mala podľa sťažovateľiek polícia voliť legálny postup v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, nie toto protiprávne odňať. Polícia v danom prípade podľa sťažovateľiek zvolila pre účely získania počítačových údajov taký prostriedok (odňatie samotného počítačového vybavenia), ktorý zákonná úprava pre tento účel neumožňuje. Navyše, o samotnom odňatí počítačového vybavenia nebola spísaná zápisnica v zmysle ustanovenia § 93 Trestného poriadku.

Postupom polície došlo podľa sťažovateľiek bez zákonného oprávnenia ku konaniu, ktorým sa údaje svojím obsahom nijako vecne, ale ani personálne nesúvisiace s účelom trestného konania dostali v rozpore s právom do dispozičnej sféry tretích osôb. Bolo tým porušené aj ustanovenie § 23 ods. 1 zákona o advokácii.

Sťažovateľky namietali zákonnosť vykonania prehliadky podaniami adresovanými krajskej prokuratúre a generálnej prokuratúre. Podaniami z 10. októbra 2013 a 14. októbra 2013 doručenými krajskej prokuratúre 11. októbra 2013 a 15. októbra 2013 žiadali o preskúmanie zákonnosti postupu polície pri vykonávaní prehliadky priestorov sťažovateľky 2, ako aj postupu, ktorým bolo nezákonne odňaté počítačové vybavenie. Krajská prokuratúra podania vybavila listom č. k. Kv 50/2013-43 z 23. októbra 2013. Krajská prokuratúra sama priznáva, že polícia vykonávajúca prehliadku mala vedomosť o tom, že sa vykonáva v priestoroch sťažovateľky 2, teda advokátskej kancelárie. Uviedla, že *„Napokon už v čase podania návrhu na vykonanie domovej prehliadky existovalo dôvodné podozrenie, že uvedený byt je užívaný aj ako nebytový priestor pre potreby výkonu advokátskej kancelárie.“*

Podľa sťažovateľiek je pravdou, že príkaz na domovú prehliadku sa nevzťahuje na osobu vlastníka, prípadne užívateľa, ale na byt alebo na iný priestor slúžiaci na bývanie, avšak v príkaze musí byť tento jednoznačne špecifikovaný tak, aby bolo nad akúkoľvek pochybnosť jasné, kde sa má prehliadka vykonať. Existujúci príkaz však podľa sťažovateľiek neznal na sťažovateľku 2. Keďže polícia a krajská prokuratúra už v čase

podania návrhu na vykonanie domovej prehliadky mali vedomosť o tom, že bude vykonaná v priestoroch sťažovateľky 2, zostáva podľa sťažovateľiek otáznou, prečo nebol podaný návrh na vykonanie prehliadky priestorov sťažovateľky 2, teda advokátskej kancelárie.

V návrhu na vydanie príkazu na domovú prehliadku, ale aj v samotnom príkaze na domovú prehliadku podľa sťažovateľiek absentuje dostatočné odôvodnenie prepojenia medzi sťažovateľkou 2 a vyšetřovanou trestnou vecou, ktoré by oprávňovalo vykonanie prehliadky týchto priestorov. Táto absencia podľa sťažovateľiek nemôže byť nahradená argumentáciou uvedenou v liste krajskej prokuratúry (navyššie absolútne nedostačujúcou).

Hoci je podľa sťažovateľiek správny argument krajskej prokuratúry, podľa ktorého ustanovenia § 23 ods. 9 zákona o advokácii a § 129 ods. 3 Trestného poriadku vynímajú z inštitútu povinnej mlčanlivosti prípady, v ktorých ide o trestný čin, pri ktorom jeho neprekazenie zakladá trestný čin podľa § 341 Trestného zákona, pri postupe v zmysle týchto ustanovení by podľa sťažovateľiek advokát musel vydať len tie počítačové údaje, ktoré súvisia s vyšetřovanou trestnou vecou, a len tieto by bolo možné následne odňať. Absolútne však neprichádza podľa sťažovateľiek do úvahy odňatie všetkých počítačových údajov.

Keďže sťažovateľky nesúhlasili so spôsobom vybavenia podnetov z 10. októbra 2013 a 15. októbra 2013 zo strany krajskej prokuratúry, obrátili sa na generálnu prokuratúru, ktorá odpovedala listom č. k. IV/3 GPt 415/13-14 zo 17. decembra 2013, avšak podľa sťažovateľiek nekonštatovala namietané porušenie zákona. Na opakovaný podnet z 13. januára 2014 generálna prokuratúra odpovedala listom č. k. IV/3 GPt 53/14/1000-10 z 11. marca 2014 a konštatovala, že postup orgánov činných v trestnom konaní bol v súlade so zákonom.

Sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted] a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [redacted] s. r. o. na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života zaručené v čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe zaručené v čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo

vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a na ochranu osobných údajov zaručené v čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručené v čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 v súvislosti s nezákonným odňatím počítačového vybavenia (pevný disk zn. HITACHI č. OA35399BA28310E8B, pevný disk zn. WESTERN DIGITAL č. WCAVV48029281, NDL: WD800AAJB – 00JAO, pevný disk zn. WESTERN DIGITAL č. WCASE0028807, PN: WD3200 AAJC-00YFAO, USB kľúč FLASCH VOYGER pogumovaný 32 GB č. 11456036, USB kľúč FLASCH VOYGER pogumovaný 32 GB č. 11456036), na ktorom sa nachádzajú údaje, ktoré skutkovo ani právne s vyšetrovanou trestnou vecou nesúviseli a vzťahovala sa na ne povinnosť mlčanlivosti, porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ] s. r. o. na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručené v čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe zaručené v čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a na ochranu osobných údajov zaručené v čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručené v čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Príkazom Krajského prokurátora v Nitre zo dňa 9. októbra 2013 sp. zn. Kv 50/2003-7, na vydanie počítačových údajov porušené boli.

3 Základné právo [REDAKOVANÉ] vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na nedotknuteľnosť obydlia zaručené v čl. 21 ods. 1, 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručené v čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ] s. r. o., domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 v súvislosti s úkonom vykonaným 9. októbra 2013 – domová prehliadka, porušené boli.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ] vlastniť majetok zaručené v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na nedotknuteľnosť obydlia zaručené v čl. 21 ods. 1, 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručené v čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ] s. r. o., domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 listiny postupom Krajskej prokuratúry v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. KV 50/2013-43 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 53/14/1000-10 a jej upovedomení o vybavení opakovaných podnetov z 11. marca 2014 porušené boli.

5. Prezídium Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ, v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013, Krajskej prokuratúre v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 50/2013-43 sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv [REDAKOVANÉ] a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ] s. r. o. zaručeným ústavou a listinou a práva zaručeného dohovorom.

6. [REDAKOVANÉ] a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ] s. r. o. priznáva spoločne a nerozdielne primerané finančné zadostučinenie v sume 100.000,- €, ktoré predstavuje mieru právnej neistoty, do ktorej sa sťažovatelia dostali postupom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expositúra Západ, v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013, Krajskej prokuratúre v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 50/2013-43 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 53/14/1000-10.

7. Spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ] s. r. o., priznáva majetkovú ujmu vo výške 5.000,- €, ktorá predstavuje sumu, za ktorú musela táto nakúpiť nové počítačové vybavenie, aby bol zabezpečený jej nerušený chod.

8. [REDAKOVANÉ] a spoločnosti ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA [REDAKOVANÉ] s. r. o. priznáva trovy konania a právneho zastúpenia, ktoré sú Prezídium Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expositúra Západ, Krajská prokuratúra v Nitre a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet advokátskej kancelárie do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

II. Vyjadrenia účastníkov konania

Z vyjadrenia polície ČVS: PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 z 5. septembra 2014 doručeného ústavnému súdu 12. septembra 2014 vyplýva, že so sťažnosťou nesúhlasí.

Pred vykonaním domovej prehliadky 9. októbra 2013 na základe príkazu okresného súdu vyšetrovateľ z operatívnych informácií, ktoré mal k dispozícii, vedel, že časť bytovej jednotky mala byť sťažovateľkou 1 využívaná na výkon jej advokátskej činnosti. Vydaniu príkazu na domovú prehliadku predchádzal podnet vyšetrovateľa na podanie návrhu na vydanie príkazu na vykonanie domovej prehliadky z 1. októbra 2013 predložený krajskej prokuratúre. Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 9. októbra 2013 vyplýva, že bola vykonaná v priestoroch bytu č. 8 a v priestoroch k nemu patriacich na [REDAKOVANÉ] 12 v [REDAKOVANÉ] Sťažovateľka 1 po výzve vyšetrovateľa v zmysle § 104 Trestného poriadku uviedla, že v časti bytu má advokátsku kanceláriu, v ktorej sa nenachádzajú žiadne dokumenty, ktoré

sú predmetom vyšetrovanej veci, v kancelárii má tri počítače slúžiace na výkon advokátskej činnosti, pričom žiadne počítačové údaje súvisiace s vyšetrovanou vecou sa v nich nenachádzajú. Ako to zo zápisnice tiež vyplýva, následne počas prehliadky boli vyšetrovateľom odňaté pevné disky z troch počítačov a dva USB kľúče. Počas výkonu domovej prehliadky sťažovateľka súhlasila s vydaním počítačových dát potom, ako jej budú doručené príkazy krajskej prokuratúry na vydanie počítačových údajov v zmysle § 90 Trestného poriadku. Po doručení príkazov súhlasila síce s vydaním počítačových údajov, ale nesúhlasila s vydaním diskov a USB kľúčov. Následne jej bola zo strany prítomného znalca J. [REDAKOVANÉ] vysvetlená časová dĺžka sťahovania údajov v jej kancelárii (išlo by asi o 32 hodín) a taktiež to, že sťahovanie údajov by prebehlo rýchlejšie u znalca J. [REDAKOVANÉ] a s prostriedkami, ktoré by tam mal k dispozícii. Sťažovateľka 1 bola tiež informovaná o tom, že po stiahnutí údajov by mohla mať zaistené veci k dispozícii za dva dni. Po zvážení všetkých argumentov sťažovateľka 1 uviedla, že je nežiaduce, aby sa údaje po takú dlhú dobu sťahovali v priestoroch jej kancelárie, keďže mala dohodnuté stretnutia s klientmi, a priklonila sa k variantu, že jej disky budú odňaté. Zaistené veci si následne prevzal znalec a po stiahnutí údajov ich 11. októbra 2013 odovzdal vyšetrovateľovi s tým, že je možné ich vrátiť sťažovateľke 1. Vyšetrovateľ hneď 11. októbra 2013 vydal uznesenie o vrátení všetkých troch počítačových diskov a dvoch USB kľúčov a uznesenie elektronicky doručil sťažovateľke 2 spolu s výzvou na ich prevzatie. Dňa 11. októbra 2013 asi o 15.10 h prišiel k vyšetrovateľovi dr. [REDAKOVANÉ] ako splnomocnený zástupca sťažovateľky 2 a prevzal originál uznesenia o vrátení vecí s tým, že v prípade vzdania sa práva podať sťažnosť by bolo možné zaistené veci hneď prevziať. Po telefonickej konzultácii so sťažovateľkou 1 však dr. [REDAKOVANÉ] veci neprevzal. Vzhľadom na to vyšetrovateľ 15. októbra 2013 zaslal ďalšiu výzvu na prevzatie vecí, na ktorú však nikto nereagoval. Dňa 16. októbra 2013 bola vyšetrovateľovi doručená sťažnosť proti uzneseniu o vrátení vecí, ktorú krajská prokuratúra zamietla. Dňa 4. novembra 2013 (po doručení rozhodnutia krajskej prokuratúry) vyšetrovateľ zaslal ďalšiu výzvu na prevzatie zaistených vecí a napokon 5. novembra 2013 dr. [REDAKOVANÉ] veci prevzal.

Podľa názoru polície z uvedených skutočností predovšetkým vyplýva, že sťažovateľka dobrovoľne súhlasila s vydaním počítačových diskov a USB kľúčov, pretože uznala, že čas potrebný na sťahovanie údajov je dlhý, a neakceptovala možnosť, aby sa

údaje sťahovali v priestoroch jej advokátskej kancelárie. Ďalej je podstatné, že už 11. októbra 2013, teda dva dni po zaistení vecí, mala sťažovateľka 1 možnosť si ich prevziať.

Túto možnosť nevyužila, veci neprevzala a proti uzneseniu o ich vrátení podala sťažnosť. Touto skutočnosťou sa predĺžil čas potrebný na zachovanie zákonného postupu vo veci. Napokon sťažovateľka 1 vyšetrovateľovi nepredložila žiadny doklad svedčiaci o tom, že odňaté veci sú majetkom sťažovateľky 2, a teda že nemohla vykonávať svoju činnosť preto, že jej veci boli zaistené.

Z vyjadrenia krajskej prokuratúry č. k. Kv 50/2013/4400-187 z 3. septembra 2014 doručeného ústavnému súdu 8. septembra 2014 vyplýva, že krajská prokuratúra sa podieľala na vypracovaní vyjadrenia generálnej prokuratúry č. k. 2 GÚp 11/14/1000-6 a k tomuto vyjadreniu sa pripája a stotožňuje sa s jeho závermi, zároveň oznamuje, že trvá na ústnom pojednávaní.

Z vyjadrenia generálnej prokuratúry č. k. 2 GÚp 11/14/1000-7 z 3. septembra 2014 doručeného ústavnému súdu 12. septembra 2014 vyplýva, že podľa jej názoru súd, ktorý rozhoduje o nariadení domovej prehliadky, vychádza z predpokladov opierajúcich sa o údaje v spise. Naproti tomu policajný orgán, ktorý prehliadku vykonáva, je povinný postupovať podľa reálne existujúcej situácie v okamihu, kedy začne s výkonom prehliadky na mieste úkonu. V danej veci dôvodom, pre ktorý krajská prokuratúra podala návrh na vydanie príkazu na domovú prehliadku, bola skutočnosť, že v byte sťažovateľky 1 sa môžu nachádzať veci dôležité pre trestné konanie. Po vykonaní domovej prehliadky bol syn sťažovateľky obvinený zo zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Domová prehliadka bola vykonaná 9. októbra 2013 v čase od 9.35 h do 13.10 h. Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky vyplýva zoznam nájdených, a teda odňatých vecí, ktoré pred vykonaním domovej prehliadky neboli dobrovoľne vydané.

Podstatnou a rozhodujúcou skutočnosťou je údaj sťažovateľky 1, že v časti bytu má advokátsku kanceláriu, v ktorej sa nenachádzajú žiadne dokumenty, ktoré sú predmetom vyšetrovanej veci, a to ani v bytovej časti. V kancelárii má tri počítače slúžiace na výkon advokátskej činnosti a žiadne počítačové údaje súvisiace s vyšetrovanou vecou sa v nich nenachádzajú a ani nenachádzali. Sú tam len údaje týkajúce sa klientov. Pri prehliadke boli

odňaté údajne z miesta nálezu „advokátska kancelária“ tri pevné disky a dva USB kľúče. Zo zápisnice nevyplýva splnenie povinnosti sťažovateľky 2 v zmysle § 9 ods. 5 Advokátskeho poriadku. Podľa tohto ustanovenia advokát je povinný žiadať, aby orgán činný v trestnom konaní pribral k tomuto úkonu ako nezúčastnenú osobu zástupcu komory alebo iného advokáta. Neopomenuteľnou skutočnosťou je i to, že pri vykonaní domovej prehliadky a pri odňatí počítačových údajov bol prítomný znalec J. [REDAKOVANÉ], ktorý je kvalifikovaný v odbore elektroniky, odvetví riadiacej a výpočtovej techniky, počítačových programov, bezpečnosti a ochrany informačných systémov. Následne krajská prokuratúra vydala príkaz na vydanie počítačových údajov č. k. Kv 50/2013-7 z 9. októbra 2013 podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku. Na jeho základe znalec vyhotovil binárne obrazy, obrazy diskov ako formu rozmnoženiny počítačových údajov. V tejto súvislosti stojí za zmienku fakt, že tento úkon je časovo veľmi náročný (32 hodín). Nasledujúci deň vydal vyšetrovateľ uznesenie o vrátení vecí sťažovateľke 1, ktorá podala proti uzneseniu sťažnosť a odmietla odňaté veci prevziať. Sťažnosť bola zamietnutá ako nedôvodná a k faktickému vráteniu vecí došlo až 5. novembra 2013, a to jednoznačne z príčin na strane sťažovateľky 1.

V súvislosti so zmluvou o nájme nehnuteľností medzi sťažovateľkou 1 a sťažovateľkou 2 je podstatné, že orgány činné v trestnom konaní mali k dispozícii prvú stranu nájomnej zmluvy, kde je ako nájomca uvedená Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], a nie Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ] spol. s r. o., pričom závažným faktom pre posúdenie platnosti zmluvy je aj to, že časť údajov o nájomcovi je ručne dopísaná. Nájomné je stanovené vo výške 10 Sk mesačne, hoci od 1. januára 2009 jediná oficiálna mena je euro. Nepreskúmateľná je aj časť uvádzajúca, že sťažovateľka 1 je vlastníčkou parc. č. [REDAKOVANÉ] a bytového domu č. súp. [REDAKOVANÉ], ako aj spoluvlastníčkou spoločných častí a spoločných zariadení domu. V skutočnosti totiž podľa výpisu z katastra nehnuteľností je sťažovateľka vlastníčkou bytu č. 8, a nie celej nehnuteľnosti. Je preto pochybné, či sťažovateľka 2 mohla vykonávať činnosť v byte sťažovateľky 1 na základe právne nespôsobilej zmluvy o nájme nehnuteľnosti. Sťažovateľka 2 vo vlastných veciach nepostupovala s právnou znalosťou. Dôsledkom jej neopatrnosti orgány činné v trestnom konaní a následne i okresný súd správne vyhodnotili dôvodnosť nariadenia domovej prehliadky u sťažovateľky 1, pričom zvolili inštitút domovej prehliadky, ktorý poskytuje

vyšší stupeň právnej istoty. V opačnom prípade by bol priestor advokátskej kancelárie nebytovým priestorom, k prehliadke ktorého podľa súčasnej právnej úpravy postačuje príkaz prokurátora podľa § 101 Trestného poriadku.

Generálna prokuratúra uzatvára, že v danej veci nebolo od prvého momentu narušenia domovej slobody nepochybne preukázané, že ide o objekt advokátskej kancelárie. Domová prehliadka bola okresným súdom nariadená v byte obytného domu, ktorý sťažovateľka 1 súčasne obýva a nemá v ňom vyhradené miestnosti len pre výkon advokátskej činnosti, ktorú navyše sťažovateľka 2 nemohla vykonávať na základe právne nespôsobilej zmluvy o nájme nehnuteľností. Pri vykonaní domovej prehliadky sa prihliadlo na závažnosť vyšetrovaného trestného činu, spôsob a okolnosti, za ktorých bol príkaz na domovú prehliadku vydaný, obsah a rozsah príkazu, existenciu dôvodného podozrenia, že čin bol spáchaný, spôsob, akým bola prehliadka vykonaná (vrátane prítomnosti nezávislých osôb, pričom sťažovateľka 2 mala dostatok časového priestoru preukázať, že v presne nešpecifikovanej časti bytu sídli advokátska kancelária, ako aj o domovej prehliadke informovať Slovenskú advokátsku komoru a požiadať o prítomnosť jej zástupcu na vyšetrovanom úkone). Napokon sa zväžil aj rozsah možných dopadov na povesť sťažovateľiek. Nepreukázanie právoplatnej nájomnej zmluvy a nesplnenie povinnosti informovať Slovenskú advokátsku komoru nemôže mať za následok priznanie práva pred súdom.

Pri celkovom posúdení zásahu do práv sťažovateľiek treba podľa generálnej prokuratúry považovať za podstatné tri zásadné skutočnosti. Predovšetkým neexistuje príčinná súvislosť medzi nariadením a výkonom domovej prehliadky a porušením práv sťažovateľiek prokuratúrou. Za nariadenie domovej prehliadky zodpovedá súd a za jej výkon zodpovedá orgán, ktorý je v príkaze súdu uvedený. Krajská prokuratúra, ale ani generálna prokuratúra nemali možnosť ovplyvniť zákonnosť výkonu súdom nariadenej domovej prehliadky. Ďalej je podstatné, že už v čase podania sťažnosti ústavnému súdu, ako aj v čase rozhodovania o podnetoch sťažovateľiek generálnou prokuratúrou zásah do práv sťažovateľiek netrval, keďže k vráteniu vecí sťažovateľke 2 došlo tretí deň od zaistenia vecí, i keď k reálnemu prevzatiu odňatých vecí došlo až asi o mesiac vinou sťažovateľky 1. Navyše, trestné konanie nie je dosiaľ skončené, a tak o zákonnosti dôkazu získaného domovou prehliadkou rozhodne príslušný súd v konaní o obžalobe. Napokon tretou

skutočnosťou je, že spravidla až po skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie základných práv a slobôd.

S poukazom na všetky uvedené skutočnosti je generálna prokuratúra toho názoru, že v konaniach vedených krajskou prokuratúrou pod sp. zn. Kv 50/2013 a generálnou prokuratúrou pod sp. zn. IV/3 GPt 53/14/1000 neboli porušené práva sťažovateliek.

Z podania právneho zástupcu sťažovateliek z 13. októbra 2014 doručeného ústavnému súdu faxom toho istého dňa a poštou 16. októbra 2014 vyplýva, že po dôkladnom preštudovaní vyjadrenia generálnej prokuratúry, krajskej prokuratúry a polície sťažovateľky predbežne nevyužívajú právo na zaujatie stanoviska a svoju prípadnú argumentáciu si ponechávajú priamo na pojednávaní, pričom trvajú na vykonaní ústneho pojednávania. Inak sa sťažovateľky v plnom rozsahu pridržiavajú dôvodov sťažnosti.

III.

Nariadenie a zrušenie verejného pojednávania

Vzhľadom na to, že sťažovateľky, generálna prokuratúra, ako i krajská prokuratúra trvali v danej veci na ústnom pojednávaní, ústavný súd nariadil vo veci verejné pojednávanie na 6. september 2016 o 13.00 h.

Dňa 24. augusta 2016 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateliek z 23. augusta 2016, v ktorom oznámili, že ich právne zastúpenie v predmetnej veci pred ústavným súdom „prebrala“ advokátka Mgr. Romana Mravíková, Advokátska kancelária, Štefánikova trieda 15, Nitra, „*originál plnej moci*“ pre menovanú advokátku bol prílohou tohto podania. Z uvedeného podania ďalej vyplynulo oznámenie, že „*na pojednávaní, ktoré bolo vytýčené na deň 6. september 2016 o 13.00 hod. netrváme a dovolíme si Ústavný súd požiadať, aby rozhodol bez nariadenia pojednávania*“.

Dňa 6. septembra 2016 pred začatím verejného pojednávania v predmetnej veci právna zástupkyňa sťažovateliek telefonicky svoj prípis z 23. augusta 2016, v ktorom oznámila ústavnému súdu, že „*na pojednávaní, ktoré bolo vytýčené na deň 6. september 2016 o 13.00 hod. netrváme a dovolíme si Ústavný súd požiadať, aby rozhodol, bez*

nariadenia pojednávania“, doplnila tak, že sa pojednávania výslovne chce zúčastniť, pokiaľ by ostatní účastníci trvali na verejnom ústnom pojednávaní v danej veci.

Na verejné pojednávanie nariadené na 6. september 2016 sa dostavil JUDr. Ondrej Hvišč, PhD., v zastúpení generálnej prokuratúry a krajskej prokuratúry. Zástupca polície, ktorý netrval na ústnom pojednávaní, sa na pojednávanie nedostavil. Pred otvorením pojednávania prítomný zástupca generálnej prokuratúry a krajskej prokuratúry oznámil, že za danej procesnej situácie netrávajú na ústnom pojednávaní ani jeho mandanti, pričom túto skutočnosť doloží aj písomne. Následne vzhľadom na to, že účastníci konania sa vzdali práva, aby v tejto veci bolo ústne pojednávanie, predseda senátu uznesením rozhodol, že v danej veci sa bude rozhodovať neverejne.

Dňa 14. septembra 2016 prvý námestník generálneho prokurátora listom č. k. 2 GÚp 11/14/1000-17 ústavnému súdu oznámil: *„v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. II. ÚS 386/2014(...) netrávam na ústnom pojednávaní.“* Námestník krajského prokurátora telefonicky 29. septembra 2016 doplnil uvedené oznámenie generálnej prokuratúry v tom zmysle, že krajská prokuratúra *„taktiež súhlasí s upustením od ústneho pojednávania“*.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd prerokoval predmetnú vec na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2016.

IV.

Zistený skutkový stav

Zo zmluvy o nájme nehnuteľností z 2. februára 2009 vyplýva, že sťažovateľka 1 ako prenajímateľka prenajala sťažovateľke 2 ako nájomníčke nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území ■■■■ zapísané na liste vlastníctva č. ■■■■ ako parc. č. ■■■■ spolu s bytovým domom súp. č. ■■■■, ako aj spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu. Predmet nájmu mal slúžiť ako sídlo spoločnosti. Dohodnutá výška nájomného je 1 € mesačne.

Z príkazu na domovú prehliadku okresného súdu sp. zn. OSNR-V-314-1/2013-3Tp/390/2013 z 5. októbra 2013 vyplýva príkaz na domovú prehliadku v byte č. 8 nachádzajúcom sa na 2. poschodí v bytovom dome súp. č. ■■■■■, orientačné č. ■■■■■ na pozemku parc. č. ■■■■■ v katastrálnom území ■■■■■ zapísanom na liste vlastníctva č. ■■■■■ a v priestoroch k nemu patriacich a na pozemkoch k nemu prísluších (parc. č. ■■■■■ a parc. č. ■■■■■ na liste vlastníctve č. ■■■■■). Príkaz bol vydaný podľa ustanovenia § 100 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Podľa odôvodnenia príkazu zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona sú okrem iných osôb dôvodne podozriví aj ■■■■■ a ■■■■■, pričom existuje dôvodné podozrenie, že spoločnosťou ■■■■■, zastúpenou konateľom ■■■■■, bol neoprávnene uplatnený nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty, ktorý mal vzniknúť na základe fiktívneho zdaniteľného plnenia. Tiež bolo zistené, že sťažovateľka 1 vykonávala v spoločnosti ■■■■■, funkciu prokuristky, pričom mohla ako advokátka a zároveň prokuristka vyhotoviť na žiadosť svojho syna ■■■■■ zmluvy, dodacie listy, faktúry a iné listiny súvisiace s touto vecou.

Z príkazu krajskej prokuratúry č. k. Kv 50/2013-7 z 9. októbra 2013 vyplýva, že podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku sa prikazuje vydanie počítačových údajov uložených prostredníctvom počítačového systému na troch konkrétne označených pevných diskoch a na dvoch konkrétne označených USB kľúčoch užívaných sťažovateľkou 1, a to konkrétne všetkých počítačových údajov, textových dokumentov, audiovizuálnych záznamov vrátane prevádzkových a obsahových údajov uložených v pamäti pevných diskov, resp. počítačov a USB kľúčov, na účely získania údajov týkajúcich sa zmlúv, resp. záväzkových vzťahov uzatvorených v súvislosti so zdaniteľnými plneniami, ktoré sú predmetom trestného konania, ďalej údajov týkajúcich sa daňových priznaní spoločností ■■■■■, a ■■■■■, k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012, faktúr a dodacích listov, ktoré mali byť v súvislosti s uvedenými zdaniteľnými plneniami vystavené, ako aj údajov týkajúcich sa podaní a písomnej korešpondencie vyhotovených v súvislosti s daňovými kontrolami vykonanými na účely preukázania oprávnenosti uplatnených nárokov na vrátenie dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012 a ďalších údajov, ktoré sa bezprostredne týkajú

skutkov, ktoré sú predmetom trestného stíhania, resp. sa vzťahujú na predmetnú trestnú činnosť. Podľa § 90 ods. 5 Trestného poriadku k prevzatiu uvedených počítačových údajov sa splnomocňuje vyšetrovateľ polície.

Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 9. októbra 2013 inter alia vyplýva, že po predchádzajúcej výzve podľa § 104 Trestného poriadku sťažovateľka 1 uviedla, že „v priestoroch v byte č. 8 na 2. poschodí v bytovom dome na [REDAKOVANÉ] ul. 12 v [REDAKOVANÉ] mám v časti bytu advokátsku kanceláriu, v ktorej sa nenachádzajú žiadne dokumenty, ktoré sú predmetom vyšetrovanej trestnej veci, a to ani v bytovej časti. V kancelárii mám 3 počítače, ktoré slúžia na výkon advokátskej činnosti a žiadne počítačové údaje súvisiace s vyšetrovanou vecou sa v nich nenachádzajú, ani nenachádzali. Sú v nich len údaje týkajúce sa mojich klientov.“. Pri prehliadke boli inter alia odňaté veci: pevný disk Hitachi, dva pevné disky Western digital a dva USB kľúče Corsair. V rámci výkonu domovej prehliadky na základe príkazu krajskej prokuratúry podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku boli vydané aj počítačové údaje uložené prostredníctvom hmotných nosičov dát už uvedených.

Z prípisu krajskej prokuratúry č. k. Kv 50/2013-43 z 23. októbra 2013 vyplýva, že na základe žiadostí sťažovateľky z 10. októbra 2013 a zo 14. októbra 2013 bol preskúmaný v zmysle ustanovenia § 210 Trestného poriadku postup polície v súvislosti s výkonom domovej prehliadky 9. októbra 2013 v byte č. 8 na 2. poschodí bytového domu súp. č. [REDAKOVANÉ], orient. č. [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] ulici v [REDAKOVANÉ]. Polícia mohla vykonať prehliadku v dotknutom byte, pretože ju na to oprávňoval príkaz okresného súdu na domovú prehliadku z 5. októbra 2013. V zmysle § 100 ods. 1 Trestného poriadku príkaz na vykonanie domovej prehliadky treba doručiť vlastníčkovi alebo užívateľovi obydla, čo aj polícia urobila, keďže príkaz doručila sťažovateľke 1, ktorá je vlastníčkou nehnuteľnosti a zároveň jedným zo štatutárnych orgánov (konateľov) sťažovateľky 2, ktorá je nájomníčkou uvedeného bytu. Napokon už v čase podania návrhu na vykonanie domovej prehliadky existovalo dôvodné podozrenie, že uvedený byt je užívaný aj ako nebytový priestor pre potreby výkonu advokátskej činnosti. Táto skutočnosť vyplýva aj z odôvodnenia návrhu krajskej prokuratúry na vykonanie domovej prehliadky. Príkaz na domovú prehliadku sa nevzťahuje na osobu vlastníka, prípadne osobu, ktorá obydlie užíva na základe nájomnej alebo inej zmluvy, ale na byt alebo

iný priestor slúžiaci na bývanie tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 99 ods. 1 Trestného poriadku. Je preto bezpredmetné, či v čase vykonania domovej prehliadky bol tento priestor užívaný inou osobou než vlastníkom. Rozhodujúcou okolnosťou je, či sa v tomto priestore mohli nachádzať veci dôležité pre trestné konanie. Nepochybne, v čase vykonania domovej prehliadky, resp. v čase vydania príkazu na jej vykonanie takéto podozrenie existovalo, pričom tieto veci mohli mať bezprostredný súvis s výkonom advokátskej činnosti sťažovateľky 1 (vykonáva ju ako konateľka sťažovateľky 2), ktorá v minulosti súčasne vykonávala funkciu prokuristky spoločnosti [REDAKOVANÉ], zainteresovanej na spáchaní trestného činu, ktorý je predmetom konania. S poukazom na túto skutočnosť bolo možné predpokladať, že v priestoroch bytu, ktorý súčasne slúžil aj ako advokátska kancelária, by sa mohli nachádzať počítače, prípadne iné veci obsahujúce údaje súvisiace s vyšetrovanou trestnou vecou. V súvislosti s odňatím veci pri domovej prehliadke platí, že pre vyvrátenie podozrenia, či vec súvisí alebo nesúvisí s vyšetrovanou trestnou vecou, nepostačí vyjadrenie alebo vysvetlenie osoby, ktorej sa vec odníma. Túto skutočnosť je potrebné preveriť, pokiaľ možno na mieste vykonania domovej prehliadky. Ak však vzhľadom na povahu veci a jej rozsah takéto preverenie nie je možné, musí byť dotknutá vec, u ktorej existuje podozrenie, že je dôležitá pre trestné konania, odňatá, pokiaľ nedošlo k jej dobrovoľnému vydaniu. Neakceptovateľná je aj námietka týkajúca sa odňatia počítačových údajov obsahujúcich informácie o klientoch sťažovateľky 2, podľa ktorej mala byť porušená povinnosť mlčanlivosti v zmysle § 23 ods. 1 zákona o advokácii. Podľa § 23 ods. 9 zákona o advokácii a § 129 ods. 3 Trestného poriadku sa zákaz výsluchu (zákonom uložená povinnosť mlčanlivosti) nevzťahuje na svedeckú výpoveď týkajúcu sa trestného činu, ktorý má svedok povinnosť prekaziť podľa § 341 Trestného zákona. Podľa tohto ustanovenia je povinnosť prekaziť trestný čin uložená okrem iných prípadov aj v prípade zločinu, na ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 10 rokov. Trestné konanie, v ktorom boli veci odňaté, resp. bol vydaný príkaz na vydanie počítačových údajov, sa týka trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona (s hornou hranicou trestnej sadzby 12 rokov), preto v ňom výnimka z povinnosti vydania veci neplatila. Napokon inštitút uchovania a vydania počítačových údajov obsiahnutý v ustanovení § 90 Trestného poriadku právnu úpravu týkajúcu sa prípadov súvisiacich s povinnosťou mlčanlivosti vôbec neobsahuje. Orgány

činné v trestnom konaní sú povinné pri realizácii príkazu na vykonanie domovej prehliadky a predovšetkým príkazu na vydanie počítačových údajov využiť prostriedky, ktoré predstavujú menej radikálny zásah do chránených práv, pričom sú súčasne povinné dodržiavať rovnováhu vo vzťahu medzi právom jednotlivca na súkromie a výberom prostriedkov, ktorými štát disponuje pri plnení legitímnych úloh, ktoré mu v tomto prípade vyplývajú z jednotlivých príkazov. Vzhľadom na rozsah počítačových údajov, ktoré boli uložené na pevných diskoch jednotlivých počítačov a na USB kľúčoch, bolo technicky a predovšetkým časovo náročné zabezpečiť vyhotovenie ich kópie na mieste, kde sa v čase vykonávania domovej prehliadky nachádzali. Nepochybne väčším zásahom do práva jednotlivca na súkromie by bolo zotrvanie polície a ďalších zúčastnených osôb v obydlí dotknutej osoby až do úplného vyhotovenia kópie počítačových údajov. Je pritom technicky nemožné v časovom rozpätí potrebnom na vyhotovenie kópie vykonať súčasne aj selekciu údajov relevantných pre trestné konanie. Menej radikálnym zásahom bolo preto odňatie počítačov a iných technických zariadení, ktoré sú nosičmi počítačových údajov, prirodzene, za predpokladu, že dôjde v čo najkratšom čase k vyhotoveniu kópií týchto údajov (bez narušenia práva jednotlivca na súkromie) tak, aby bolo možné v krátkej dobe vrátiť počítače a iné technické zariadenia osobám, ktorým boli odňaté. K selekcii vydaných počítačových údajov pritom dochádza až následne, pretože pri vyhotovení kópie počítačového vybavenia sa do sféry orgánov činných v trestnom konaní dostanú aj údaje s trestnou vecou nesúvisiace. Orgány činné v trestnom konaní, ako aj znalec, ktorý bude s údajmi nakladať v súvislosti s podaním znaleckého posudku, však majú zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti, a to nielen vo vzťahu k týmto údajom. Napokon údaje nesúvisiace s touto trestnou vecou musia byť po skončení trestného konania zlikvidované tak, ako to vyplýva aj z príkazu prokurátora. K odňatiu vecí pri domovej prehliadke nie je potrebný príkaz v zmysle § 91 ods. 1 Trestného poriadku, pretože oprávnenie odňať pri výkone domovej prehliadky veci dôležité pre trestné konanie vyplýva priamo z príkazu na domovú prehliadku, ktorý sa vydáva práve na účely odňatia vecí dôležitých pre trestné konanie, pokiaľ neboli dobrovoľne vydané. O odňatí vecí sa nespisuje osobitná zápisnica v zmysle § 93 Trestného poriadku, ale v súvislosti s výkonom domovej prehliadky sa spisuje zápisnica, ktorá okrem iného obsahuje aj údaje uvedené v § 93 Trestného poriadku, pokiaľ počas výkonu domovej prehliadky došlo k vydaniu alebo odňatiu vecí. V súvislosti

s námietkou, že počítače a USB kľúče sú vo vlastníctve sťažovateľky 2, a nie vo vlastníctve sťažovateľky 1 ako fyzickej osoby, je nevyhnutné podotknúť, že sťažovateľka 1 ani počas výkonu domovej prehliadky, ale ani dosiaľ hodnoverným spôsobom nepreukázala, že uvedené veci sú vo vlastníctve sťažovateľky 2. V konečnom dôsledku však nie je rozhodujúce, či vec dôležitá pre trestné konanie bola odňatá vlastníčkovi alebo inej osobe, v držbe ktorej alebo pod kontrolou ktorej sa taká vec či počítačové údaje nachádzajú. Postupom polície v súvislosti s odňatím počítačov a USB kľúčov nemohlo dôjsť k vážnemu a hrubému sťaženiu výkonu profesijnej činnosti sťažovateľky 2, lebo už 11. októbra 2013 bolo vydané uznesenie o vrátení vecí, ktoré boli odňaté 9. októbra 2013.

Z prípisu generálnej prokuratúry č. k. IV/3 GPt 53/14/1000-10 z 11. marca 2014 doručeného sťažovateľkám 24. marca 2014 inter alia vyplýva, že stanovisko krajskej prokuratúry vyjadrené v jej prípise č. k. KV 50/2013-43 z 23. októbra 2013, ako aj stanovisko generálnej prokuratúry č. k. IV/3 GPt 415/13-14 zo 17. decembra 2013 treba považovať za správne. Krajská prokuratúra reagovala na podania sťažovateľiek z 10. októbra 2013 a 15. októbra 2013 a vo svojom prípise z 23. októbra 2013 sa podrobne zaoberala všetkými podstatnými námietkami. Generálna prokuratúra v prípise zo 17. decembra 2013 v rámci vybavenia podnetu sťažovateľiek poukázala v celom rozsahu na prípis krajskej prokuratúry a podnet sťažovateľiek odložila ako nedôvodný. V rámci opakovaného podnetu dospela generálna prokuratúra k záveru, že žiadne pochybenie pri vybavovaní podaní sťažovateľiek nezistila, preto i opakovaný podnet bol odložený bez prijatia ďalších prokurátorských opatrení.

Z úradného záznamu polície ČVS: PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 z 2. septembra 2014 podpísaného mjr. Mgr. [REDAKOVANÉ] (ďalej len „vyšetrovateľ U [REDAKOVANÉ]“), ktoré bolo ústavnému súdu predložené ako príloha vyjadrenia polície z 5. septembra 2014, vyplýva, že 9. októbra 2013 bol tento zaradený do skupiny vykonávajúcej domové prehliadky u sťažovateľky 1, a to jednak v rodinnom dome v [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] a následne na adrese [REDAKOVANÉ], kde má sťažovateľka 1 trvalé bydlisko slúžiace súčasne na vykonávanie advokátskej činnosti. Tu na mieste bolo zistené, že v týchto priestoroch sa nachádzajú 3 počítače a 2 elektronické nosiče USB kľúče. Pri vykonaní prehliadok bol prítomný aj súdny znalec J [REDAKOVANÉ], ktorý mal na mieste určiť spôsob zabezpečenia údajov z elektronických

zariadení. Vyšetrovateľ [REDACTED] bol vyslaný plk. [REDACTED] (ďalej len „vyšetrovateľ G [REDACTED]“) a plk. [REDACTED] (ďalej len „vyšetrovateľ M [REDACTED]“) na krajskú prokuratúru, kde mal prevziať príkaz na možnosť stiahnuť údaje z počítačov a elektronických zariadení na mieste. Potom, ako sa vrátil s príkazmi, znalec J [REDACTED] potvrdil, že sťahovanie údajov by trvalo dlho, asi vyše 30 hodín, s čím sťažovateľka 1 nesúhlasila vzhľadom na to, že advokátska kancelária má veľa práce a má objednaných klientov. Následne bolo na základe súhlasu sťažovateľky 1 dohodnuté, že „harddisky z počítačov“ a USB kľúče budú zaistené na čas nevyhnutný na stiahnutie údajov uložených na nich s tým, že následne budú sťažovateľke 1 vrátené. Na základe tejto ústnej dohody boli „harddisky“ a USB kľúče zaistené podľa značiek a výrobných čísiel.

Z e-mailového vyjadrenia znalca J [REDACTED] bez označenia dátumu, ktoré došlo vyšetrovateľovi M [REDACTED] 26. augusta 2014 (predloženého ústavnému súdu ako príloha vyjadrenia polície z 5. septembra 2014), predovšetkým vyplýva, že toto vyjadrenie je odpoveďou na e-mailom toho istého dňa zaslanú otázku vyšetrovateľa M [REDACTED], aby sa znalec J [REDACTED] vyjadril, ako prebiehala komunikácia medzi ním, vyšetrovateľom a sťažovateľkou 1 počas domovej prehliadky 9. októbra 2013 v súvislosti so zaistením pevných diskov z počítačov a 2 kusov USB kľúčov, keďže sťažovateľka 1 podala ústavnému súdu sťažnosť kvôli neoprávnenému zaisteniu pevných diskov a USB kľúčov. Znalec J [REDACTED] mal uviesť, či mala sťažovateľka 1 nejaké výhrady voči zaisteniu diskov, alebo s ich vydaním súhlasila a pod. Mal tiež uviesť, ako dlho trvalo sťahovanie údajov zo zaistených pevných diskov a USB kľúčov. Podľa znalca J [REDACTED] 9. októbra 2013 sa ako znalec zúčastnil prehliadky u sťažovateľky 1 na [REDACTED] ulici [REDACTED] v [REDACTED]. Počas prehliadky boli nájdené a vyšetrovateľom označené ako relevantné pevné disky z počítačov, ako aj USB kľúče. Keďže vyšetrovateľ postupoval na základe Trestného poriadku, na mieste skúmal podmienky pre výkon úkonu trestného konania podľa § 2 ods. 2 Trestného poriadku. Snažil sa, aby výkonom úkonu sa zasahovalo len v nevyhnutnej miere v snahe dosiahnuť účel trestného konania. Snažil sa rešpektovať aj dôstojnosť osôb a ich súkromie. Keďže sťažovateľka 1 vykonáva v priestoroch na [REDACTED] v [REDACTED] advokátsku činnosť, vyšetrovateľ sa snažil čo najmenej zasiahnuť do výkonu jej činnosti a po čo najkratšiu dobu ju obmedziť úkonmi trestného konania vo výkone advokátskej činnosti. Vyšetrovateľ sa

opýtal znalca J■■■■, ako dlho by trvalo sťahovanie počítačových údajov zo zaistených diskov, ak by sa to realizovalo na mieste. Znalec to odhadol na viac ako 30 hodín. Potom vyšetrovateľ dal sťažovateľke 1 na výber, či bude pre ňu väčším zásahom vyhotovovanie kópie počítačových údajov priamo na mieste alebo či by bola ochotná dobrovoľne vydať disky na nevyhnutnú dobu na účely vyhotovenia kópie v priestoroch na zariadení znalca J■■■■. Sťažovateľka 1 uviedla, že nie je žiaduce, aby sa úkony trestného konania vykonávali v priestoroch jej advokátskej kancelárie, keďže mala dohodnuté stretnutie s klientmi, ktoré by musela zrušiť. Na základe toho sama dobrovoľne vydala pevné disky nachádzajúce sa v advokátskej kancelárii vyšetrovateľovi. Znalec J■■■■ vrátil pevné disky vyšetrovateľovi v ranných hodinách 11. októbra 2013. Ak by bolo došlo k vyhotovovaniu rozmnoženín počítačových údajov v priestoroch advokátskej kancelárie, nebolo by to možné realizovať za kratší čas a disky by neboli sťažovateľke 1 a jej zamestnancom dostupné. Zásah do základných práv sťažovateľky 1 bol vykonaný len v nutnom rozsahu a s čo najmenšími následkami a obmedzeniami na právach. Navyše bol realizovaný iba v rozsahu, v akom by ho musela strpieť aj v prípade, ak by sa rozmnoženina počítačových údajov vykonávala v priestoroch advokátskej kancelárie.

Z úradného záznamu zo 4. septembra 2014 podpísaného vyšetrovateľom G■■■■ (predloženého ústavnému súdu ako príloha vyjadrenia polície zo 4. septembra 2014) vyplýva, že 9. októbra 2013 vykonal domovú prehliadku u sťažovateľky 1. Miestom výkonu domovej prehliadky bol bytový priestor, pričom označenie tohto priestoru ako kancelárie je dané iba podľa vyjadrenia sťažovateľky 1. Na výzvu podľa § 104 Trestného poriadku sťažovateľka 1 nevydala žiadne veci. Pri domovej prehliadke boli nájdené aj 2 USB kľúče a 3 počítače, a keďže vyšetrovateľ G■■■■ nemal príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 90 Trestného poriadku, oznámil to telefonicky vyšetrovateľovi M■■■■. Zároveň ho oboznámil s vyjadrením sťažovateľky 1, že nechce počítačové údaje, ale ani hmotné nosiče dať vydať bez príkazu podľa § 90 Trestného poriadku. Ešte pred získaním príkazu podľa § 90 Trestného poriadku sťažovateľke 1 podrobne vysvetľoval postup pri jeho realizácii vrátane všetkých obmedzení s tým spojených. Technický postup pri realizácii príkazu jej vysvetlil znalec J■■■■. Po opakovanom vysvetlení postupu sa sťažovateľka 1 vyjadrila, že po vydaní príkazu tento splní, avšak hmotné nosiče dať, na ktorých sa

počítačové údaje nachádzajú, nevydá. Zdôvodňovala to obavou zo straty dôveryhodnosti pred klientmi. Vzhľadom na predpokladanú dobu trvania vyhotovenia kópie počítačových údajov na mieste výkonu domovej prehliadky a z toho vyplývajúcich neprímeraných obmedzení sa priklonila k odňatiu hmotných nosičov dát, pričom počítačové údaje na nich sa nachádzajúce bola ochotná vydať na základe príkazu podľa § 90 Trestného poriadku. Po doručení príkazu krajskej prokuratúry podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku sťažovateľka 1 vydala počítačové údaje nachádzajúce sa na hmotných nosičoch dát, avšak hmotné nosiče dát nie. Preto bolo potom prístupné k odňatiu hmotných nosičov dát identifikovaných v zápisnici o vykonaní domovej prehliadky.

V.

Záverý ústavného súdu vo veci samej

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv a lebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 21 ods. 2 ústavy domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

Podľa čl. 21 ods. 3 ústavy iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydlie používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

Podľa § 90 ods. 1 Trestného poriadku ak je na objasnenie skutočností závažných pre trestné konanie nevyhnutné uchovanie uložených počítačových údajov vrátane prevádzkových údajov, ktoré boli uložené prostredníctvom počítačového systému, môže predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor vydať príkaz, ktorý musí byť odôvodnený aj skutkovými okolnosťami, osobe, v ktorej držbe alebo pod jej kontrolou sa nachádzajú také údaje, alebo poskytovateľovi takých služieb, aby a) také údaje uchovali a udržiavali v celistvosti, b) umožnili vyhotovenie a ponechanie si

kópie takých údajov, c) znemožnili prístup k takým údajom, d) také údaje odstránili z počítačového systému, e) také údaje vydali na účely trestného konania.

Podľa § 90 ods. 2 Trestného poriadku v príkaze podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. c) musí byť ustanovený čas, po ktorý bude uchovávanie údajov vykonávané, tento čas môže byť až na 90 dní, a ak je potrebné ich opätovné uchovanie, musí byť vydaný nový príkaz.

Podľa § 91 ods. 1 Trestného poriadku ak vec dôležitú pre trestné konanie alebo počítačové údaje na vyzvanie nevydá ten, kto ju má pri sebe, môže mu byť na príkaz predsedu senátu a v prípravnom konaní na príkaz prokurátora alebo policajta odňatá. Policajt potrebuje na vydanie takého príkazu predchádzajúci súhlas prokurátora.

Podľa § 91 ods. 2 Trestného poriadku ak nevykoná orgán, ktorý príkaz na odňatie veci vydal, odňatie veci sám, vykoná ho na podklade príkazu policajta.

Podľa § 91 ods. 3 Trestného poriadku bez predchádzajúceho súhlasu podľa odseku 1 môže policajt vydať príkaz len vtedy, ak predchádzajúci súhlas nemožno dosiahnuť a vec neznesie odklad.

Podľa § 91 ods. 4 Trestného poriadku k odňatiu veci sa podľa možnosti priberie nezúčastnená osoba.

Podľa § 99 ods. 1 Trestného poriadku domovú prehliadku možno vykonať, ak je dôvodné podozrenie, že v byte alebo v inom priestore slúžiacom na bývanie alebo v priestoroch k nim patriacim (ďalej len „obydlie“) je vec dôležitá pre trestné konanie alebo že sa tam skrýva osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo je potrebné vykonať zaistenie hnutelných vecí na uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody.

Podľa § 99 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v ods. 1 možno vykonať aj prehliadku priestorov neslúžiacich na bývanie (ďalej len „iné priestory“) a prehliadku pozemku, ktoré nie sú verejne prístupné.

Podľa § 100 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku nariadiť domovú prehliadku je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie.

Podľa § 101 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku prehliadku iných priestorov alebo prehliadku pozemku je oprávnený nariadiť predseda senátu, pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor alebo s jeho súhlasom policajt.

K právomoci ústavného súdu

Z procesno-právneho hľadiska považuje ústavný súd za potrebné vysporiadať sa predovšetkým s námietkou generálnej prokuratúry, podľa ktorej by o zákonnosti domovej prehliadky mal najprv rozhodnúť všeobecný súd v rámci trestného konania a len potom by prichádzalo do úvahy posudzovanie tejto otázky ústavným súdom. Generálna prokuratúra vlastne tvrdí, že v súčasnosti nie je daná právomoc ústavného súdu skúmať túto otázku, teda že táto časť sťažnosti je predčasná.

Uvedený právny názor nemožno akceptovať. Sťažovateľky nie sú stranami v prebiehajúcom trestnom konaní, a preto trestný súd (ak sa tam trestná vec napokon dostane) im žiadnu ochranu ich práv nebude môcť poskytnúť. Môže tak urobiť len ústavný súd.

K vykonaniu prehliadky v priestoroch sťažovateľky 1 a sťažovateľky 2

Jadrom sťažnosti je po prvé námietka sťažovateľiek, podľa ktorej odňatie hmotných nosičov dát (pevných diskov a USB kľúčov) bolo protiprávne predovšetkým preto, že k domovej prehliadke došlo v priestoroch slúžiacich na bývanie aj na prevádzku advokátskej kancelárie, pričom existoval iba príkaz na domovú prehliadku, ktorý sa na priestory advokátskej kancelárie nevzťahoval. Z tvrdení sťažovateľiek možno vyrozumieť, že podľa ich názoru pri posúdení otázky, či išlo o bytové priestory alebo o iné priestory z pohľadu možnej aplikácie § 100 alebo § 101 Trestného poriadku, je rozhodujúci faktický stav, teda to, že priestory sťažovateľky 1 sú užívané tak na bývanie, ako aj na výkon advokácie. Sťažovateľky pritom tvrdia, že krajská prokuratúra, ako aj polícia vedeli o tom, že v byte sťažovateľky 1 sídli advokátska kancelária, ktorá tam aj vykonáva činnosť.

Krajská prokuratúra a generálna prokuratúra sú presvedčené o správnosti postupu polície, pričom zdôrazňujú, že polícia pri výkone domovej prehliadky postupovala samostatne a na vlastnú zodpovednosť. Domová prehliadka bola vykonaná len v bytových priestoroch. Nebolo totiž od začiatku jednoznačné, že v byte sťažovateľky 1 sídli aj advokátska kancelária (teda sťažovateľka 2), ďalej zmluva o nájme časti bytu

sťažovateľky 1 v prospech sťažovateľky 2 má viaceré nedostatky spochybňujúce jej platnosť, a tým aj nebytový charakter časti bytu. Navyše, sťažovateľky zanedbali povinnosť prizvať k domovej prehliadke zástupcu Slovenskej advokátskej komory. Ako to vyplýva z vyjadrení krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry zaslaných ústavnému súdu, priestory sťažovateľky 1 bolo potrebné pre účely prehliadky považovať i naďalej za bytové preto, lebo zmluva o nájme časti bytu sťažovateľky 1 v prospech sťažovateľky 2 na účely výkonu advokácie mala nedostatky, a preto bola neplatná. Inými slovami, podľa tohto právneho názoru bytové priestory sa môžu zmeniť na iné priestory na základe zmluvne prejavenej vôle prenajímateľa a nájomcu, ktorou nájomca získa oprávnenie užívať byt (jeho časť) na iný (nebytový) účel.

Polícia je v podstate rovnakého názoru ako krajská prokuratúra a generálna prokuratúra. Navyše, osobitne zdôrazňuje, že sťažovateľka 1 po dlhšom rokovaní a vysvetľovaní napokon súhlasila s dobrovoľným vydaním pevných diskov a USB kľúčov, keďže kopírovanie obsahu týchto nosičov dát v advokátskej kancelárii by dlho trvalo a obmedzovalo by ich pri nerušenom výkone advokácie. Na dôkaz tohto tvrdenia predložila polícia ústavnému súdu vyjadrenia troch svedkov prítomných pri domovej prehliadke.

Z pohľadu ústavného súdu sa ako rozhodujúca javí otázka, či na vykonanie prehliadky v priestoroch patriacich vlastníčky sťažovateľke 1 bol potrebný príkaz na domovú prehliadku podľa § 100 Trestného poriadku alebo príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov podľa § 101 Trestného poriadku, príp. jeden aj druhý príkaz zároveň. Táto zásadná otázka je vyvolaná tou skutkovou osobitosťou tejto veci, podľa ktorej byt patriaci sťažovateľke 1 slúžil zároveň popri bývaní aj ako priestor, v ktorom sťažovateľka 2 vykonávala advokáciu, teda vo svojej ekonomickej podstate podnikateľskú činnosť.

Z citovaného ustanovenia § 99 ods. 1 a § 101 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku vyplýva, že na vykonanie prehliadky v byte je potrebný príkaz na domovú prehliadku, ktorý je oprávnený vydať v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie. Naproti tomu na vykonanie prehliadky priestorov neslúžiacich na bývanie musí byť vydaný príkaz na

prehliadku iných priestorov, čo je v prípravnom konaní v právomoci prokurátora alebo s jeho súhlasom policajta.

Pre určenie, či konkrétny priestor je priestor určený na bývanie (a je teda napr. bytovým priestorom, ktorý slúži na bývanie) alebo ide o nebytový priestor, je potrebné v prvom rade vychádzať z relevantnej a aplikovateľnej právnej úpravy, ktorá určuje, čo treba považovať za bytový a čo za nebytový priestor.

Podľa § 43b ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov bytové budovy sú stavby, ktorých najmenej polovica podlahovej plochy je určená na bývanie. Medzi bytové budovy patria a) bytové domy, b) rodinné domy, c) ostatné budovy na bývanie, napríklad detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov.

Podľa § 43b ods. 4 stavebného zákona byt je obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím, určený na trvalé bývanie.

Podľa § 85 ods. 1 stavebného zákona stavbu možno užívať len na účel určený v kolaudačnom rozhodnutí, prípadne v stavebnom povolení. Zmeny účelu užívania stavby, ktoré spočívajú v zmene spôsobu užívania stavby, jej prevádzkového zariadenia, v zmene spôsobu a v podstatnom rozšírení výroby alebo činností, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie, vyžadujú rozhodnutie stavebného úradu o zmene v užívaní stavby; na konanie o zmene v užívaní stavby sa vzťahujú primerane ustanovenia § 76 až 84.

Podľa § 105 ods. 2 písm. b) stavebného zákona priestupku sa dopustí a pokutou do 25 000 Sk sa potresce ten, kto užíva stavbu v rozpore s kolaudačným rozhodnutím, prípadne stavebným povolením alebo ako vlastník stavby, či iný oprávnený na jej užívanie umožní inej osobe užívanie stavby pred vydaním kolaudačného rozhodnutia alebo v rozpore s ním.

Podľa § 106 ods. 3 písm. d) stavebného zákona stavebný úrad alebo inšpekcia uloží pokutu do 5 miliónov Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá užíva stavbu bez kolaudačného rozhodnutia alebo v rozpore s ním, alebo ak vlastník stavby, či iný oprávnený na jej užívanie umožní inej osobe užívanie stavby pred vydaním kolaudačného rozhodnutia alebo v rozpore s ním.

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že podľa stavebného zákona možno charakter stavby zmeniť iba postupom podľa § 85 stavebného zákona. Len takto možno dosiahnuť napr. aby sa byt (jeho časť) považoval v ďalšom za priestor neslúžiaci na bývanie. Dokonca nepovolená zmena v užívaní stavby je považovaná za priestupok, resp. správny delikt (§ 105 a § 106 stavebného zákona). Inými slovami, v zmysle stavebného zákona byt (jeho časť), ktorý sa síce buď de facto, alebo na základe zmluvy o nájme používa na iný, nebytový účel bez toho, aby bolo rozhodnuté o zmene v užívaní stavby podľa § 85 stavebného zákona, sa i naďalej považuje za byt.

Na základe dosiaľ uvedeného možno konštatovať, že kým stavebný zákon definuje postup, ktorým možno dosiahnuť zmenu bytových priestorov na nebytové priestory, zatiaľ Trestný poriadok túto otázku nerieši a nijako neoznačuje okolnosti, ktoré môžu spôsobiť zmenu bytových priestorov na nebytové priestory v súvislosti s postupom podľa § 99 a nasl. Trestného poriadku.

Treba konštatovať, že z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, vyplýva, že prehliadka realizovaná Orgánmi činnými v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) bola vykonaná v byte č. 8 na 2. poschodí bytového domu súp. č. ■■■ (orientačné č. ■■■) ležiaceho na parc. č. ■■■ v kat. území ■■■ (list vlastníctva č. ■■■) a v priestoroch k nemu patriacich na pozemkoch k nemu príslušných. Výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností je sťažovateľka 1. Z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, však nevyplýva, či sťažovateľka 1 iniciovala (ak áno, s akým výsledkom) postup podľa § 85 stavebného zákona.

Ústavný súd tak uzatvára, že vykonanie prehliadky v byte, ktorý vlastní sťažovateľka 1 a v ktorom súčasne sťažovateľka 2 vykonáva podnikateľskú činnosť, na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného okresným súdom bolo v súlade s právnymi predpismi upravujúcimi prehliadku priestorov (či už domovú prehliadku, alebo prehliadku iných priestorov) a nebolo vzhľadom na účelové určenie priestoru (na bývanie) podľa stavebného zákona a neexistenciu rozhodnutia príslušného stavebného úradu o zmene

účelového určenia nehnuteľnosti (ktoré by sťažovateľky pri výkone domovej prehliadky predložili OČTK) potrebné uvažovať o príkaze na prehliadku iných priestorov podľa Trestného poriadku.

Zároveň nemožno súhlasiť so sťažovateľkami, ako ani s krajskou či generálnou prokuratúrou, ktoré poukazujú na otázku platnosti či neplatnosti zmluvy o nájme z 2. februára 2009, resp. otázku platnosti či neplatnosti tohto právneho úkonu. Zmluva o nájme uzatvorená medzi dvoma subjektmi súkromného práva má dopad rýdzo na ich súkromnoprávny vzťah, ide o úpravu ich súkromných právnych vzťahov a úpravu vzťahu ku konkrétnej veci, je záväzná inter partes. Takáto zmluva však zostáva pre tretie subjekty neznámou, nemá vplyv na výkon práv a povinností OČTK, ktoré pre určenie, či konkrétny priestor je bytom alebo nebytovým priestorom, vychádzajú v prvom rade z objektívneho práva reglementujúceho otázku účelového určenia konkrétneho priestoru a zo štátom určených evidencií (kataster nehnuteľností), podľa ktorých je možné zistiť, či konkrétny priestor je určený na bývanie alebo nie, a taktiež z vedomostí o existencii či neexistencii rozhodnutí príslušného stavebného úradu o zmene účelového určenia nehnuteľnosti (o neexistencii takéhoto rozhodnutia nebolo medzi sporovými stranami sporu). Rovnako nezrovnalosti, na ktoré generálna prokuratúra poukazuje, by mohli byť relevantné iba vo vzájomnom vzťahu medzi sťažovateľkami, kde by mohli viesť k prípadným interpretačným sporom. Nie sú však podstatné smerom navonok a pri existencii konsenzuálneho prístupu sťažovateľiek neznamenaajú nespôsobilosť, resp. neplatnosť zmluvy.

Napokon treba ešte dodať, že pomerne rozsiahla argumentácia generálnej prokuratúry v prospech zákonnosti a ústavnosti príkazu na domovú prehliadku vydaného okresným súdom, resp. opačná argumentácia sťažovateľiek sa nejavia pre posúdenie veci ako relevantné, keďže zákonnosť a ústavnosť príkazu na domovú prehliadku nebola podanou sťažnosťou napadnutá [na rozdiel od príkazu krajskej prokuratúry z 9. októbra 2013 podľa § 90 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku – pozri ďalej].

K otázke vydania či odňatia hmotných nosičov dát

Sťažovateľky ďalej namietajú, že odňatím hmotných nosičov dát OČTK išlo o neprimeraný zásah, pretože by postačoval miernejší zásah spočívajúci v skopírovaní počítačových dát na mieste. Tiež rozsah získaných údajov bol neprimeraný a nerešpektoval povinnosť advokátskej mlčanlivosti.

Polícia vo svojom vyjadrení z 5. septembra 2014 podanom ústavnému súdu tvrdí, že sťažovateľka 1 sa rozhodla hmotné nosiče dát dobrovoľne vydať. Opiera sa pritom o písomné svedectvá vyšetrovateľa U [REDACTED] z 2. septembra 2014, vyšetrovateľa G [REDACTED] zo 4. septembra 2014 a znalca J [REDACTED] pravdepodobne z 26. augusta 2014. Kým podľa vyšetrovateľa U [REDACTED] a znalca J [REDACTED] sťažovateľka 1 po dlhšom vysvetľovaní hmotné nosiče dát dobrovoľne vydala, vyšetrovateľ G [REDACTED], ktorý bol zodpovedný za vykonanie domovej prehliadky, tvrdí, že hoci sťažovateľka po dlhšom vysvetľovaní s vydaním hmotných nosičov dát súhlasila, napokon tak odmietla urobiť, a preto museli byť odňaté.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) už mnohokrát konštatoval, že „súkromný život“ je široký pojem nevhodný na vyčerpávajúcu definíciu (napr. Peck c. Spojené kráľovstvo z 28. januára 2003), a vo vzťahu k predmetnému pojmu vyhlásil: „Bolo by príliš obmedzujúce ohraničiť pojem na vnútorný kruh, v ktorom jednotlivец môže žiť svoj osobný život podľa vlastného výberu, a úplne z neho vylúčiť vonkajší svet mimo tohto kruhu. Rešpektovanie súkromného života musí tiež zahŕňať určitý stupeň práva vytvoriť a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami. Navyše sa zdá, že niet dôvodu na princíp, prečo toto chápanie pojmu súkromný život by sa malo prijať na vylúčenie činnosti odbornej alebo obchodnej povahy, keďže počas svojho pracovného života má väčšina ľudí významnú, ak nie najväčšiu možnosť rozvíjať vzťahy s okolitým svetom. Tento pohľad podporuje skutočnosť, že nie je vždy možné jasne rozlíšiť, ktoré činnosti jednotlivca sú súčasťou ich profesionálneho alebo obchodného života a ktoré nie. Osobitne, v prípade osoby vykonávajúcej slobodné povolanie, jeho práca v tomto kontexte môže tvoriť súčasť jeho života do takej miery, že sa stáva nemožným vedieť, v akom postavení v danom momente koná.“ (Niemitz c. Nemecko zo 16. 12. 1992).

Východiskové rozhodnutie ESĽP týkajúce sa nedovoleného zhromažďovania a úschovy osobných údajov – Leander c. Švédsko z 26. 3. 1987, zdôraznilo, že aj uchovávanie údajov osobného charakteru po ich získaní musí byť odôvodnené nevyhnutnosťou takéhoto opatrenia.

Ako už bolo uvedené, judikatúra ESĽP je v otázke ďalšieho uchovávania získaných údajov osobného charakteru jednoznačná a pripúšťa ho iba v prípade nevyhnutnosti, aby bola rovnováha medzi relevantným záujmom štátu a závažnosťou jeho zásahov do práv jednotlivcov na ich súkromný život zachovaná.

Ústavný súd bez toho, aby podrobne vykladal dotknuté ustanovenia zákona, konštatuje, že konštrukcia inštitútu uchovania a vydania počítačových údajov obsiahnutá v Trestnom poriadku umožňuje systematickým výkladom dotknutej právnej úpravy realizovať predmetný úkon spôsobom vylučujúcim vznik takejto neprípustnej situácie znamenajúcej závažný zásah do práva jednotlivca na súkromný život, konkrétne spôsobom, ktorý umožní izolovanie údajov relevantných na trestné konanie a následné zlikvidovanie kópie obsahujúcej kompletne penzum údajov zaznamenaných na pamäťovom médiu, prípadne jej vrátenie dotknutému subjektu (jednotlivcovi), ktorého sa zásah týkal (pozri prípad pred ESĽP vo veci Sallinen c. Fínsko z 27. 12. 2005 týkajúci sa fínskej právnej úpravy, ktorá takýto postup výslovne prikazovala). Samozrejme, pre tieto účely je ustanovenie času, počas ktorého možno kompletnú kópiu uchovávať, nevyhnutné.

Z príkazu krajskej prokuratúry č. k. Kv 50/2013-7 z 9. októbra 2013 vyplýva, že podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku sa prikazuje vydanie počítačových údajov uložených prostredníctvom počítačového systému na troch konkrétne označených pevných diskoch a na dvoch konkrétne označených USB kľúčoch užívaných sťažovateľkou 1, a to konkrétne všetkých počítačových údajov, textových dokumentov, audiovizuálnych záznamov vrátane prevádzkových a obsahových údajov uložených v pamäti pevných diskov, resp. počítačov a USB kľúčov, na účely získania údajov týkajúcich sa zmlúv, resp. záväzkových vzťahov uzatvorených v súvislosti so zdaniteľnými plneniami, ktoré sú predmetom trestného konania, ďalej údajov týkajúcich sa daňových

priznaní spoločností [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012, faktúr a dodacích listov, ktoré mali byť v súvislosti s uvedenými zdaniteľnými plneniami vystavené, ako aj údajov týkajúcich sa podaní a písomnej korešpondencie vyhotovených v súvislosti s daňovými kontrolami vykonanými na účely preukázania oprávnenosti uplatnených nárokov na vrátenie dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012 a ďalších údajov, ktoré sa bezprostredne týkajú skutkov, ktoré sú predmetom trestného stíhania, resp. sa vzťahujú na predmetnú trestnú činnosť. Podľa § 90 ods. 5 Trestného poriadku k prevzatiu uvedených počítačových údajov sa splnomocňuje vyšetrovateľ polície.

Z listinných dôkazov (najmä zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 9. októbra 2013) možno vyvodiť, že hmotné nosiče dát boli políciou odňaté, keďže sťažovateľka 1 tieto dobrovoľne v zmysle už citovaného príkazu podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku nevydala. Ani z prípisu krajskej prokuratúry č. k. KV 50/2013-43 z 23. októbra 2013, ale ani z vyjadrení krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry v konaní vedenom ústavným súdom nevyplýva ani len náznakom, že by sa sťažovateľka 1 rozhodla hmotné nosiče dát dobrovoľne vydať. Tvrdí to iba polícia vo svojom vyjadrení z 5. septembra 2014 podanom ústavnému súdu.

Ústavný súd pristúpil k posúdeniu námietky porušenia označených základných práv zaručených ústavou a listinou, ako aj práva zaručeného dohovorom postupom OČTK pri úkone vykonanom 9. októbra 2013 – odňatí hmotných nosičov dát.

K *legalite* odňatia hmotných nosičov dát – k odňatiu veci podľa § 91 ods. 1 Trestného poriadku môže policajt pristúpiť na základe vlastného príkazu vydaného po predchádzajúcom súhlase prokurátora, bez predchádzajúceho súhlasu prokurátora môže policajt vydať príkaz len vtedy, ak predchádzajúci súhlas nemožno dosiahnuť a vec neznesie odklad. Naproti tomu na realizáciu úkonu uchovania a vydania počítačových údajov podľa § 90 Trestného poriadku potrebuje policajt nevyhnutne príkaz prokurátora ako orgánu vykonávajúceho dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní (§ 230 Trestného poriadku).

Sťažovateľka 1 hmotné nosiče dát dobrovoľne v zmysle už citovaného príkazu podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku nevydala. Policajt v danom konkrétnom prípade pre účely získania počítačových údajov zvolil následne právny prostriedok, ktorý v takejto situácii (dobrovoľné nevydanie dát na základe príkazu podľa § 90 Trestného poriadku) predpokladá § 91 ods. 1 – zaistenie samotných hmotných nosičov dát úkonom odňatia veci, ktorý pre tento účel zákonná úprava umožňuje, pričom tento úkon vzhľadom na situáciu vzniknutú pri domovej prehliadke nezniesol odklad (§ 91 ods. 3 Trestného zákona). Postup policajta preto treba považovať za legálny.

K *legitimite* odňatia hmotných nosičov dát – k odňatiu hmotných nosičov dát došlo v rámci vedeného trestného konania, účelom bolo získanie údajov týkajúcich sa zmlúv, resp. záväzkových vzťahov uzatvorených v súvislosti so zdaniteľnými plneniami, ktoré sú predmetom trestného konania vedeného políciou a ktoré sa mali nachádzať na hmotných nosičoch dát. Legitimitu odňatiu veci teda poskytuje vedené trestné konanie a predmet trestného konania v spojení s obsahom dát nachádzajúcich sa na hmotných nosičoch dát.

K *nevyhnutnosti* odňatia hmotných nosičov dát – v rámci domovej prehliadky bol ako prvý zvolený inštitút príkazu na umožnenie vyhotovenia a ponechania si kópie údajov a príkaz na vydanie údajov na účely trestného konania. Tento postup konajúci policajt zvolil, pričom ten zostal bez výsledku, keďže sťažovateľka 1 hmotné nosiče dát dobrovoľne v zmysle už citovaného príkazu podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku nevydala. Následne mal konajúci policajt k dispozícii už len inštitút odňatia veci podľa § 91 Trestného poriadku ako nevyhnutný prostriedok na dosiahnutie sledovaného cieľa v rámci trestného konania.

Čo sa týka otázky, či v danom prípade nepostačovalo skopírovanie údajov z hmotných nosičov dát, je potrebné poukázať, že znalec J. [REDACTED] potvrdil, že sťahovanie údajov v priestoroch bytu sťažovateľky 1 by trvalo vyše 30 hodín, s čím sťažovateľka 1 nesúhlasila vzhľadom na to, že advokátska kancelária (sťažovateľka 2) má veľa práce a má objednaných klientov. Akokoľvek, samotný objem dát nachádzajúci sa na hmotných nosičoch, ktorý sa mal v zmysle príkazu krajskej prokuratúry č. k. Kv 50/2003-7 z 9. októbra 2013 vydaného podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku zaistiť, odôvodňoval postup, v zmysle ktorého nebolo možné efektívne zabezpečiť zaistenie údajov

ich kopírovaním v priestoroch sťažovateľky 1, ale v záujme čo najmenšieho zásahu do súkromného života sťažovateľky 1 v priestoroch jej bytu, bolo možné v súlade s princípom nevyhnutnosti odňať hmotné nosiče dát, na ktorých sa nachádzali dotknuté údaje a dáta.

K námietke sťažovateľiek, že na hmotných nosičoch dát sa nachádzajú aj informácie o klientoch advokátskej kancelárie, ktoré nepodliehajú trestnému konaniu, ústavný súd uvádza, že príkaz krajskej prokuratúry č. k. Kv 50/2003-7 z 9. októbra 2013 vydaný podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku znel na vydanie počítačových údajov uložených prostredníctvom počítačového systému na presne označených troch pevných diskoch a dvoch USB kľúčoch, pričom pevné disky aj USB kľúče boli stotožnené počas prehliadky vykonanej 9. októbra 2013. Povinnosť vydať počítačové údaje sa vzťahovala na všetky počítačové údaje, textové dokumenty, audiovizuálne záznamy vrátane prevádzkových a obsahových údajov uložených v pamäti pevných diskov a USB kľúčov. Účelom bolo získanie údajov týkajúcich sa zmlúv, resp. záväzkových vzťahov uzatvorených v súvislosti so zdaniteľnými plneniami, ktoré sú predmetom trestného konania vedeného políciou, údajov týkajúcich sa daňových priznaní spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012, faktúr, dodacích listov, ktoré mali byť v súvislosti so zdaniteľnými plneniami vystavené, ako aj údajov týkajúcich sa podaní a písomnej korešpondencie vyhotovených v súvislosti s daňovými kontrolami, ktoré boli vykonané na účely preukázania oprávnenosti uplatnených nárokov na vrátenie dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012, a ďalších údajov, ktoré sa bezprostredne týkajú skutkov, ktoré sú predmetom trestného stíhania, resp. sa vzťahujú na predmetnú trestnú činnosť. Ústavný súd je toho názoru, že pokiaľ povinnosť vydať počítačové údaje sa vzťahovala na všetky počítačové údaje, textové dokumenty, audiovizuálne záznamy vrátane prevádzkových a obsahových údajov uložených v pamäti pevných diskov a USB kľúčov, nemožno vzhľadom na konkrétnosti sťažovateľkinej veci a predmet zaistených dát (zmluvná dokumentácia, dokumentácia týkajúca sa daňových priznaní a pod.) uložených na odňatých hmotných nosičoch dát vopred argumentovať vyňatím určitých na hmotných nosičoch dát uložených dát z ich zaistenia, keďže až preverení obsah hmotných nosičov, ktorý mal byť v zmysle príkazu celý preverený vzhľadom na ich povahu (zmluvy, dokumenty týkajúce sa daňových

skutočností a pod.), je možné dospieť k záveru, ktoré údaje a dáta sú relevantné pre trestné konanie.

Z pohľadu ochrany ústavných práv sťažovateľiek v súvislosti s odňatím hmotných nosičov a ich obsahom je potrebné uviesť, že ak vec, ktorá bola podľa § 91 Trestného poriadku odňatá, na ďalšie konanie nie je potrebná a ak neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie, vec sa vráti tomu, komu bola odňatá (§ 97 ods. 1 Trestného poriadku). Čo sa samotných dát a údajov uložených na hmotných nosičoch týka, u tých počítačových údajov vrátane prevádzkových údajov, ktoré na účely trestného konania buď vôbec nie sú, alebo už nie sú potrebné, vydá predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor bez meškania príkaz na zrušenie uchovávanía týchto údajov (§ 90 ods. 3 Trestného poriadku).

Z popísaných konklúzií vyplýva, že princíp nevyhnutnosti nebol vo veci sťažovateľiek odňatím hmotných nosičov s dátami na ich uloženými zo strany OČTK porušený.

Záver

Na základe dosiaľ uvedených záverov ústavný súd konštatuje, že nie je možné vyhovieť návrhu sťažovateľiek na vyslovenie porušenia ich označených ústavných práv políciou, krajskou prokuratúrou alebo generálnou prokuratúrou, keďže postup týchto OČTK bol vzhľadom na skutkový stav a požiadavky na ochranu ústavných práv sťažovateľiek v rámci trestného konania zákonný, ústavne aprobovateľný a ochrana ústavných práv sťažovateľiek si nevyžaduje v tomto konkrétnom prípade zásah zo strany ústavného súdu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2016